

שפרנקפורט יש רכבה-שנה מחלקה שלישית, ובשש וארבעים נסעתי
ברכבה ההולכה ישר לברלין. בחשע בערב חברו לרכבתנו רכבה-שנה
(9 מרק). הכרטיס מקולס-רוה לברלין מחלקה שלישית 36 מרק.

י"ג אלול
29 אוגוסט
יום ד'

בשבע וחצי בבוקר, באחור של עשרים רגע, הגעתי לברלין.
חזרתי לפנסיון הברליני הישן שלי אצל גומפל. טלפנתי ליבלונסקי
והוגד לי שרובשוב איננו.

ראיתי את שפרינצק. יש לו הרגשה פסימיסטית על המצב
בצינונות ועל אפשרותה בשעה זו. מצב היהודים הוטב בכל הארצות,
אין אנטישמיות, ואין התענינות בא"י. שקועים בחתונות וב"הבלי"
העולם הזה. הסוכנות לא חתן כסף, והמעשה הקטן בארץ אין בו כוח
כו"ך.

בקלוב שלום עליכם נפגשתי עם גולנד ששב עכשיו מהארץ -
מלא התפעלות. מחלהב מ"האוהל" ומתאוונן על חוסר העזרה והסבל
הנורא. הוא מנגן מה בא-כרטה המסלכתית והזמינני לבוא הערב
לאופרה "לואיזה מילר" של ורדי שהוא שר בו.